

Hemendik aurrera gari

Itzea URKIZU ARSUAGA

Su itzali berriaren usaina sartzen da leihotik, hau idazten ari naitzen bitartean. Desordutan nabil, nahiz eta urteko gaurik motze-nean ordu guztiak izan ederrak. Mistizismotik hurbilen kokatzen nauen urte garaia da udako solstizioarena, erritu horietan eta erritu horiez bustitzeko behar handiena sentitzen dudan aroa.

«Agur, egun zoragarria». Horrela agurtzen dugu ekainaren 24a, Tolosan, bezperako gauean eta eguna amaitzen duenean. Eta, hitz horiek diotenari kasu eginez, halaxe bizi izan dut beti egun hori.

Txikitan, bordon dantzarietara eta eskopetarietara jarraika, folklozez lepo; eskerrik asko, aita eta ama. Gaztetxotara, txilibitua joz edo eskopetariz desfilatzen. Geroxeago, bordon dantzariz lehenengoz eta

bigarrenengoz eta ez dakitzen bigarrenengoz, barrua lehertzearekin. Ama izan ondoren, dantzan berriro, nire gorputz eta izate eraldatu hori lehengo lekura bueltatu zelako hunkituta.

Hori dute errituek, usadioek: intentsitate izugarria hedatzen dute beraien inguru hurbilean, ohitura horiek gorpuzten dituztenengan. Baina, pixka bat harago daudenek akaso ez dute usaindu ere egiten tradizio horren su itzali berriaren kerik. Ez dakite surik badenik ere.

Baina, sua, bada. Hau idazten ari naitzen bitartean leihotik sartzen da Tolosako baserrietako su itzali berrien ke usaina, desordutan. Usain horrek narama nire oroitzapen gozonenetako batzuetara, San Joan goizeko egunsentian, dantzako lagunekin ihintzaz bustitako lizarra moztzen, Urkizun edo Montezkuen edo

Belauntzan, asmatu nahian mendiari darriona behe lainoa edo bezperako suaren ke arrastoa, bietako zer ote den. Su itzali berri horien ke usain horrek narama urtero berritzen den ororen soka magikorra; ur-berritzen diren ohitura horien guztien zentzura. Tradizioak gorpuzteko, bizitzeko eta sentitzeko grina horretara.

Su itzali berrien ke usainak narama fosilak ahaztera eta ohiturak pertsonaz, belaunaldiz eta garai bakoitzari dagozkion ezaugarriak betetzeko gogora. Su berriak pizteko aukerak sortzera. Aurten, lehenengoz, jantzi berarekin dantzatu dugu guztiok Tolosako Bordon dantza, genero-markarik gabe. Su txiki hori bada nahikoa aitzakia, ekainaren 24 goizaldean desordutan hasitako testu hau ekainaren 28ko aldarrikapenetara ekartzeko. Agur, egun zoragarria. •

47. artikulua estoldak

Miren AZKARATE
BADIOLA

Espainiako Konstituzioaren 47. artikulua dio espainiar guztiek dutela etxebizitza duina eta egokia izateko eskubidea, eta botere publikoek esleitzen die horretarako baldintzak sustatzeko eta eskubide hori gauzatzeko behar diren arauak ezartzeko betebeharra.

Ez naiz ni izango Konstituzio artotz horrek esaten duena meneko hartzekoa, baina, hala ere, hitz ponpoxo eta polit horien atzean istorio eta erpin asko topatu ditzakegu. Etxebizitzaren prezioa edo laguntza gabe etxebizitza duin bat lortzea, adibidez. Drama bila-

katu den gaia da, batez ere gazteen-tzat.

Baina beste erpin bat ere bada, hitz larritan idatzitako drama: gero eta gehiago ematen ari diren etxegabeteak, hain zuzen ere. Nola izan daiteke inor gai horrelako zerbait agintzeko eta betetzeko? Normalean pertsona zaurgarriak osatutako familiak izaten dira: helduak, haurrak dituzten familiak, ekonomikoki itota dagoen jendea... Eta, halakoetan, ardura politikoz eta enpatiaz jokatu beharrean, eta soluzio zibil eta baketsu bat bilatu beharrean, polizia bidaltzen duzu armak

hortzetaraino hartuta lan zikin eta biolento bat egitera?

Barkatuko didazue, baina ez zait buruan sartzen! Ertzain hori, edo dena delako gorputz polizial horietako kideak, lanetik etxera itzuli, bere haurra besarkatu eta haurrak «zer egin duzu gaur lanean, ama?» galdetzen duenean, zer erantzuten dio? «Indarrez, ostikoka, oihuka eta negarrez ateratu dut ama bat bi haur txikirekin haren etxetik». Zein aurpegirekin esaten diozu hori? Nola justifikatuko diozu, handitutakoan, hori zela zure «lana»? Ah, ez noski! Zu ertzaina, bai, baina trafikokoa edo bulegokoa! •